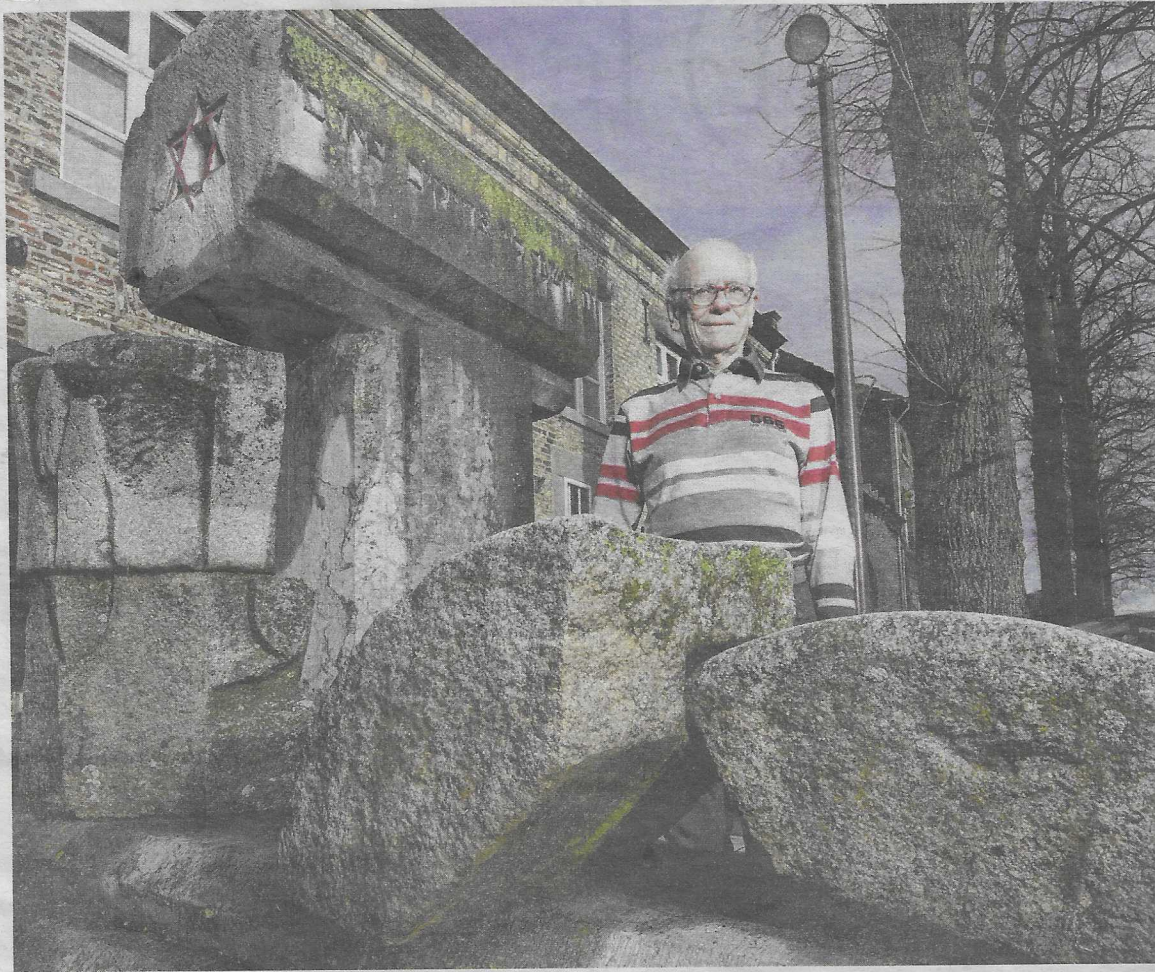

SERIE DE SPIEGEL

In de serie 'In de spiegel' voeren we persoonlijke gesprekken met bijzondere mensen uit de regio. Mensen die in het nieuws waren, of juist even uit beeld zijn (geweest). Hoe zien ze zichzelf, hoe gaat het met hen? Daarover praten we in deze aflevering met Holocaustkenner Herman van Rens.

Herman van Rens gelooft in het toeval

Als oudste van acht kinderen groeit Herman van Rens op in het Noord-Limburgse Hegelsom. Hij gaat niet – zoals de meesten – naar de landbouwschool, maar naar het gymnasium van Rolduc in Kerkrade, waar hij de priesteropleiding volgt. Na twee jaar houdt hij het voor gezien. „Ik wist dat ik geen priester wilde worden, want ik wilde trouwen”, vertelt Van Rens. „Het dienstbare trok me wel. Ik wilde iets betekenen voor mensen, dus ben ik naar Nijmegen vertrokken om medicijnen te gaan studeren.”

Na een zevenjarige studie kwam hij op 1 april 1974 per toeval terecht in Beek. „Op het prikbord in Nijmegen hing een briefje van dokter Houtackers: ‘Ik zoek voor een paar maanden een arts-assistent’. Ik was dienstweigeraar, omdat ik principiële bezwaren had tegen de manier waarop westerse landen de spanning met communistische landen opbouwden, dus moest ik solliciteren.” Met succes, want zijn dienstverband werd verlengd. „De huisartsen van Beek waren destijds bezig met de opbouw van een gezondheidscentrum. Dat vergde nogal wat voorbereidend werk”, lacht Van Rens. „Burgemeester ‘Baron’ Van Meeuwen schreef een brief naar het ministerie van Defensie waarin hij aangaf dat ik vrijgesteld moest worden van dienst, omdat ik onmisbaar was voor Beek.”

Knoopje

Dat ene briefje aan het prikbord is niet de enige toevalstreffer. Zijn vrouw Annelies trof hij ‘per ongeluk’ met carnaval. „Een jaargenoot van mij had zijn been gebroken, maar wilde toch carnaval vieren. Hij had uitgevogeld dat het theater in Sittard rolstoeltoegankelijk was.” Van carnaval heeft hij die dag weinig meegekregen. Het kapotte knoopje aan het charleston jurkje van Annelies was namelijk veel interessanter. „Ik geloof in toeval, het leven is een aaneenschakeling van

toevalligheden.” Het stel heeft inmiddels drie zoons, acht kleinkinderen, twee pleegdochters en vijf pleegkleinkinderen, zijn trots. Maar Herman van Rens heeft nog een passie. In de jaren tachtig was hij een van de oprichters van Stichting Herdenking Oorlogsslachtoffers Beek. „Ik heb mijn hele leven beseft dat ik meer wilde weten van de Holocaust.”

Passie

Het begon als een interesse, maar groeide uit tot een passie. Na precies dertig jaar stopte hij, op 1 april 2004, als huisarts. „Ik heb, heel egoïstisch, mijn geld geteld en besloten dat ik genoeg had om van te leven,

zonder mijn gezin tekort te doen. Daarnaast was ik nog jong genoeg om geschiedenis te gaan studeren. Dat ben ik gaan doen.”

In 2013 promoveerde hij in Amsterdam op het proefschrift ‘Vervolgd in Limburg. Joden en Sinti in Nederlands-Limburg tijdens de Tweede Wereldoorlog’.

Hij wordt gezien als groot kenner van de Holocaust en heeft daarvoor meerdere onderscheidingen gekregen. Van Rens geeft regelmatig lezingen, het Beekse straatbeeld kent – mede door zijn inzet – twee Joodse monumenten en in zijn huis is een Holocaust Informatiecentrum ingericht, waarmee hij en zijn vrouw jaarlijks herdenkingsreizen organi-

seren naar Auschwitz en Cosel. Begin dit jaar brengt hij, samen met Annelies, het boek *Tussenstation Cosel* uit. Het vertelt over de 9600 mannelijke Joden uit Frankrijk, België en Nederland die op weg naar Auschwitz, bij station Cosel in Polen, uit de trein werden gehaald en naar Joodse dwangarbeiderskampen in Silezië werden vervoerd.

Beloning

Een boekpresentatie zit er (nog) niet in, maar Van Rens kreeg wel een andere beloning voor zijn werk. „Ene Sarah belde me op. Ze vertelde me dat haar vader in de oorlog was gedeporteerd naar Auschwitz op de dag dat haar moeder van haar beviel. Ze vraagt zich al haar hele leven af wat er precies is gebeurd met haar vader. Ze had inmiddels gehoord dat hij een van de mannen was die in Cosel uit de trein waren gehaald. Ze vertelde mij zijn naam, Johan Slager, en er ging een belletje rinkelen.” Van Rens ging zoeken in zijn documentatie en wat bleek: hij had tijdens een van zijn vele reizen – per toeval uiteraard – voor het massagraf gestaan, waarin ook Slager ligt begraven. „Ik heb Sarah gebeld. Ze is inmiddels bij haar vader geweest.”

Vanwege de coronapandemie dit jaar dus geen herdenkingen of boekpresentaties. Maar Van Rens houdt hoop voor komend jaar. „De coronapandemie kun je vergelijken met de Watersnoodramp. Covid-19 heeft nu een grote impact, waar we nog lang over zullen spreken, maar we zullen er een oplossing voor vinden. Dat zeg ik als arts en historicus.”

Herman van Rens bij het Joods Monument (boven) en het Monument voor de Gedeporteerde Zigeuners, beide in Beek. FOTO'S ERMINDO ARMINO